

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Olga Väina-Kesler
Sinu Jurist OÜ
ramstor.ou@gmail.com

Teie 05.03.2026 nr 2-6/26-1700-1
Meie 23.03.2026 nr 2-6/26-1700-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Olga-Väina Kesler

Olete pöördunud Justiits- ja Digiministeeriumi poole seoses VÕS § 1057 p 3 kohaldamise kohta mootorsõiduki riskivastutuse kontekstis.

Justiits- ja Digiministeerium käsitab Teie kirja selgitustaotlusena, millele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus (MSVS). MSVS §-st 3 tulenevalt on Justiits- ja Digiministeeriumil kohustus anda tasuta selgitusi Justiits- ja Digiministeeriumi poolt väljatöötatud õigusaktide, nende eelnõude ja asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta (õigusalased selgitused). Õigusalaste selgituste andmine ei tähenda õigusabi andmist. Õigusalaste selgituste andmisega on tegemist siis, kui selgitatakse mingi konkreetse seaduse, konkreetse paragrahvi, konkreetse lõike, konkreetse punkti sisu ja tähendust. Õigusabiga on tegemist siis, kui antakse mingite konkreetsete eluliste asjaolude osas õiguslik hinnang. Seetõttu on Teie kirjale võimalik vastata ainult selles osas, mis jääb selgitustaotluse raamidesse.

Riigikohus on lahendi nr 3-2-1-111-05 punktis 28 leidnud, et kannatanu tahtluseks VÕS § 1057 p 3 mõistes on tema enesekahjustamise tahtlus, mitte üksnes tahtliku teo toimepanemine, mis põhjustas kahju. Eeltoodu kehtib põhjusel, et üksnes sellisel juhul saab rääkida põhjusliku seose ahela katkemisest suurema ohu allika ohtliku mõju ja võimaliku kahju vahel. Seadusest ei tulene sellise enesekahjustamise tahtluse tuvastamise standard ja see on kohtupraktika sisustada. Sisuliselt on VÕS § 1057 p 3 kohaldamist esitatud tõendite põhjal on käsitletud (näiteks) Tallinna Ringkonnakohtu 11.11.2020 lahendis nr 2-19-915, 11.04.2017 lahendis nr 2-15-288 ja Harju Maakohtu 08.05.2013 lahendis nr 2-12-13060. Arvestades VÕS § 1057 p 3 sõnastust ja eesmärki saab objektiivsetele tehnilistele asjaoludele tugineda, kui nendest on üheselt järeldatav kannatanu enesekahjustamise eesmärk.

Samuti on TsMS § 229 lg 1 järgi on tõendiks tsiviilasjas igasugune teave, mis on seaduses sätestatud protsessivormis ja mille alusel kohus seaduses sätestatud korras teeb kindlaks poolte nõudeid ja vastuväiteid põhjendavad asjaolud või nende puudumise, samuti muud asja õigeks lahendamiseks tähtsad asjaolud. VÕS § 1057 punktile 3 tuginemisel ei ole ette kirjutatud, millistele tõenditele võib enesekahjustamise tahtluse tuvastamisel tugineda.

VÕS §-is 1057 sätestatud välistavad asjaolud ei lähtu otseselt riskivastutuse säilitamise põhimõttest - see tähendab, et VÕS § 1057 p 3 tuleb kohaldamisele siis, kui enesekahjustamise tahtluse esinemine on selgelt tõendatud.

Justiits- ja Digiministeeriumi nimel juhin tähelepanu asjaolule, et MSVS alusel antud õiguslane selgitus ei tähenda seaduse ainuõige tõlgenduse kehtestamist ega ole kellelegi täitmiseks kohustuslik. Õigust mõistab Eesti Vabariigis põhiseaduse § 146 esimese lause kohaselt ainult kohus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Alexandra Kööp
nõunik

Alexandra Kööp 58871356
alexandra.koop@justdigi.ee